

877.

U K Ł A D

pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Rzeszy Niemieckiej w sprawie pomocy dla pozbawionych zarobku i ubezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Rzeszy Niemieckiej postanowiły uregulować wzajemne stosunki w dziedzinie pomocy dla pozbawionych zarobku i ubezpieczenia na wypadek bezrobocia i w tym celu mianowały swymi Pełnomocnikami:

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej:

Pana dr. Witolda Prądzyńskiego, Członka Komisji Kodyfikacyjnej Rzeczypospolitej Polskiej i
 Pana dr. Hermana Horowitza, Naczelnika Wydziału w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej,

Rząd Rzeszy Niemieckiej:

Pana Dr. Georg Martius, Radcę Legacyjnego—Referendarza w Urzędzie Spraw Zagranicznych i
 Pana dr. Bernhard Lehfeldt, Radcę Ministerjalnego w Ministerstwie Pracy Rzeszy Niemieckiej,

którzy po zbadaniu swych pełnomocnictw, uznanych za sporządzone w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

Artykuł 1.

Obywatelom polskim przyznane zostały na obszarze Rzeszy Niemieckiej świadczenia pomocy dla pozbawionych zarobku, a po wprowadzeniu ubezpieczenia na wypadek bezrobocia świadczenia tegoż na tych samych warunkach i w takim samym zakresie, jak obywatelom Rzeszy. Tak samo obywatelom Rzeszy Niemieckiej przysługuje na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej prawo do świadczeń zabezpieczenia na wypadek bezrobocia na tych samych warunkach i w takim samym zakresie, jak obywatelom polskim.

Artykuł 2.

Obywatelom polskim przyznane zostają na obszarze Rzeszy Niemieckiej świadczenia pomocy na wypadek kryzysów gospodarczych na tych samych warunkach i w takim samym zakresie, jak obywatelom Rzeszy. Tak samo obywatelom Rzeszy Niemieckiej przysługuje na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej prawo do świadczeń państwowej pomocy doraźnej dla bezrobotnych na tych samych warunkach i w tym samym zakresie, jak obywatelom polskim.

Artykuł 3.

Świadczenia, udzielane stosownie do art. 1 i 2 niniejszego układu, nie pociągają za sobą skutków opieki społecznej (pomocy dla ubogich).

A B K O M M E N

zwischen der Regierung des Deutschen Reichs und der Regierung der Polnischen Republik über Erwerbslosenfürsorge und Arbeitslosenversicherung.

Die Regierung des Deutschen Reichs und die Regierung der Polnischen Republik haben beschlossen, die gegenseitigen Beziehungen auf dem Gebiete der Erwerbslosenfürsorge und Arbeitslosenversicherung zu regeln und zu diesem Zwecke zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

Die Regierung des Deutschen Reichs:

Herrn Dr. Georg Martius, Vortragenden Legationsrat im Auswärtigen Amte, und
 Herrn Dr. Bernhard Lehfeldt, Ministerialrat im Reichsarbeitsministerium,

Die Regierung der Polnischen Republik:

Herrn Dr. Witold Prądzyński, Mitglied der Kodifikationskommission der Polnischen Republik, und
 Herrn Dr. Herman Horowitz, Abteilungschef im Ministerium für Arbeit und Soziale Fürsorge,

welche nach Prüfung ihrer Vollmachten, die in guter und gehöriger Form befunden worden sind, sich über nachstehende Bestimmungen geeinigt haben:

Artikel 1.

Polnischen Staatsangehörigen werden im Deutschen Reiche die Leistungen der Erwerbslosenfürsorge, und nach Einführung einer Arbeitslosenversicherung deren Leistungen unter den gleichen Voraussetzungen und im gleichen Umfang gewährt wie deutschen Reichsangehörigen. Ebenso stehen deutschen Reichsangehörigen in der Polnischen Republik die Leistungen der Arbeitslosenversicherung unter den gleichen Voraussetzungen und im gleichen Umfang wie polnischen Staatsangehörigen zu.

Artikel 2.

Polnischen Staatsangehörigen werden im Deutschen Reiche die Leistungen der Krisenfürsorge unter den gleichen Voraussetzungen und im gleichen Umfang gewährt wie deutschen Reichsangehörigen. Ebenso stehen deutschen Reichsangehörigen die Leistungen der Staatlichen Notstandshilfe für Arbeitslose in der Polnischen Republik unter den gleichen Voraussetzungen und im gleichen Umfang wie polnischen Staatsangehörigen zu.

Artikel 3.

Leistungen, die nach den Artikeln 1 und 2 dieses Abkommens gewährt werden haben nicht die Folgen der öffentlichen Fürsorge (Armenpflege).

Artykuł 4.

1) Rządy Polski i Niemiecki zobowiązują się do wzajemnego zawiadamiania się możliwie śpiesznie o każdej istotnej zmianie form pomocy dla bezrobotnych (pomocy dla pozbawionych zarobku), wymienionych w art. 1 i 2 niniejszego układu.

2) Istotną jest zmiana, o ile:

1) dotyczy ustawy albo rozporządzenia lub
2) zarządzona zostaje uchwałą Rady Ministrów lub

3) rozciąga się na cały obszar państwa albo na wielkie miasta lub obwody przemysłowe.

Artykuł 5.

Dla tych uprawnionych do roszczeń, którym na mocy niniejszego układu winny być udzielane świadczenia, uważa się bieg okresu wyczekiwania za rozpoczęty również przez zgłoszenie, które dokonane zostało przed wejściem w życie niniejszego układu. Dotyczy to również wypadku, kiedy na podstawie wcześniejszego zgłoszenia roszczenie zostało oddalone z powodu obcej przynależności państwowej.

Artykuł 6.

1) Układ niniejszy wchodzi w życie z dniem 18 lipca 1927 r. i obowiązuje narazie na rok. Okres jego ważności przedłuża się każdorazowo na rok następny, o ile nie zostaje wypowiedziany na trzy miesiące przed upływem tego okresu ważności.

2) Jeśli w jednym z układających się państw zmieni się istotnie (art. 4) stan prawny jednej z wymienionych w art. 1 i 2 form pomocy dla bezrobotnych (pomocy dla pozbawionych zarobku), to Rząd drugiego państwa, o ile upatrywać będzie w tej zmianie znaczne pogorszenie świadczeń, może układ wypowiedzieć w terminie dwóch miesięcy od czasu otrzymania zawiadomienia, mającego nastąpić zgodnie z art. 4. Wypowiedzenie dopuszczalne jest jedynie z końcem miesiąca kalendarzowego; termin wypowiedzenia jest trzymiesięczny.

3) Aby uniknąć wypowiedzenia w razie zmiany stanu prawnego, układające się Rządy w takim wypadku wprawdą dążyć będą, o ile to będzie potrzebne, do osiągnięcia porozumienia w drodze rokowań.

Artykuł 7.

Układ niniejszy sporządzony zostaje w języku polskim i niemieckim i to w dwóch egzemplarzach, z których każdy z układających się Rządów otrzymuje jeden egzemplarz w języku polskim i niemieckim. Teksty polski i niemiecki są zgodne i autentyczne.

Berlin, dnia 14 lipca 1927 r.

(—) *Dr. Witold Prądzyński*

(—) *Dr. Herman Horowitz*

Artikel 4.

1) Die deutsche und die polnische Regierung verpflichten sich, einander mit möglicher Beschleunigung jede wesentliche Änderung der in den Artikeln 1 und 2 dieses Abkommens genannten Formen der Arbeitslosenhilfe (Erwerbslosenhilfe) mitzuteilen.

2) Wesentlich ist eine Änderung wenn sie:

1) ein Gesetz oder eine Verordnung betrifft oder
2) durch Beschluss des Kabinetts angeordnet ist oder

3) sich auf das ganze Staatsgebiet oder Grossstädte oder Industriebezirke erstreckt.

Artikel 5.

Für diejenigen Anspruchsberechtigten, denen auf Grund dieses Abkommens Leistungen zu gewährt sind, gilt die Wartezeit auch durch eine Anmeldung als in Lauf gesetzt, die vor dem Inkrafttreten dieses Abkommens liegt. Das gilt auch dann wenn auf Grund der früheren Anmeldung der Anspruch wegen der fremden Staatsangehörigkeit abgewiesen worden war.

Artikel 6.

1) Dieses Abkommen tritt am 18. Juli 1927 in Kraft und gilt zunächst ein Jahr. Seine Geltungsdauer verlängert sich jeweils um ein weiteres Jahr, wenn es nicht drei Monate vor Ablauf der Geltungsdauer gekündigt worden ist.

2) Ändert sich in einem der vertragschliessenden Staaten der Rechtszustand einer der in den Artikeln 1 und 2 genannten Formen der Arbeitslosenhilfe (Erwerbslosenhilfe) wesentlich (Artikel 4), so kann die Regierung des anderen Staates, falls sie in dieser Änderung eine erhebliche Verschlechterung der Leistungen erblickt, bis zum Ablauf von zwei Monaten seit dem Eingang der Mitteilung, die ihr nach Artikel 4 zu machen ist, das Abkommen kündigen. Die Kündigung ist nur zum Schlusse eines Kalendermonats zulässig; die Kündigungsfrist beträgt drei Monate.

3) Um bei Änderung des Rechtszustandes eine Kündigung des Abkommens zu vermeiden, werden in einem solchen Falle die vertragschliessenden Regierungen, soweit erforderlich, zunächst versuchen, durch Verhandlungen eine Einigung herbeizuführen.

Artikel 7.

Dieses Abkommen wird in deutscher und polnischer Sprache, und zwar in zwei Stücken ausgefertigt, von denen jede vertragschliessende Regierung ein Stück in deutscher und polnischer Sprache erhält. Der deutsche und der polnische Wortlaut stimmen überein und sind gleichwertig.

Berlin, den 14. Juli 1927 r.

(—) *Dr. Georg Martius*

(—) *Dr. Bernhard Lebfeldt*

PROTOKÓŁ KOŃCOWY.

I. Układające się Rządy zgodne są co do tego, że sezonowi robotnicy rolni, obywatele polscy, nie podlegają postanowieniom niniejszego układu i nie otrzymują zatem świadczeń pomocy dla pozbawionych zarobku, dopóki na podstawie porozumienia pomiędzy Rządami Polskim i Niemieckim mocą ósmego rozporządzenia wykonawczego z dnia 24 marca 1927 r. (Reichsgesetzbl. I. S. 81) do rozporządzenia o pomocy dla pozbawionych zarobku lub mocą innego przepisu, który zmieni to rozporządzenie wykonawcze, zwolnieni są od obowiązku płacenia na obszarze Rzeszy Niemieckiej składek na rzecz pomocy dla pozbawionych zarobku. To samo stosuje się odpowiednio po wprowadzeniu na obszarze Rzeszy Niemieckiej ubezpieczenia na wypadek bezrobocia.

II. Układające się Rządy zgodne są następnie co do tego, że układ niniejszy nie narusza polsko-niemieckiej Konwencji Górnośląskiej z dnia 15 maja 1922 r., o ile bezrobotnym (pozbawionym zarobku) na zasadzie niniejszego układu nie zostają przyznane dalej idące prawa.

III. Wreszcie układające się Rządy zgodne są co do tego, że spór dotyczący ustawy polskiej o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, toczący się obecnie w Komisji Mieszanej dla Górnego Śląska na wniosek Rządu Niemieckiego na podstawie art. 2 § 1 ust. 1 polsko-niemieckiej Konwencji Górnośląskiej z dn. 15 maja 1922 r., przez zawarcie niniejszego układu zostaje zakończony. Po podpisaniu niniejszego układu poleca Ono swoim przedstawicielom przy Komisji Mieszanej dla Górnego Śląska zakomunikowanie tego w drodze urzędowej we wspólnym piśmie Panu Prezydentowi Komisji Mieszanej dla Górnego Śląska.

Berlin, dnia 14 lipca 1927 r.

(—) *Dr. Witold Prądzyński*

(—) *Dr. Herman Horowitz*

SCHLUSSPROTOKOLL.

I. Die vertragschliessenden Regierungen sind darüber einig, dass landwirtschaftliche Wanderarbeiter polnischer Staatsangehörigkeit, solange sie im Deutschen Reiche auf Grund einer Vereinbarung zwischen der deutschen und der polnischen Regierung durch die Achte Ausführungsverordnung zur Verordnung über Erwerbslosenfürsorge vom 24. März 1927 (Reichsgesetzbl. I. S. 81) oder eine an ihre Stelle tretende Vorschrift von der Beitragspflicht zur Erwerbslosenfürsorge befreit sind, nicht unter dieses Abkommen fallen und demnach auch die Leistungen der deutschen Erwerbslosenfürsorge nicht erhalten. Entsprechendes gilt auch nach Einführung einer Arbeitslosenversicherung im Deutschen Reiche.

II. Die vertragschliessenden Regierungen sind ferner darüber einig, dass durch dieses Abkommen das Deutsch-Polnische Abkommen über Oberschlesien vom 15. Mai 1922 nicht berührt wird, soweit den Arbeitslosen (Erwerbslosen) durch das gegenwärtige Abkommen nicht weitergehende Rechte zuerkannt werden.

III. Die vertragschliessenden Regierungen sind schliesslich darüber einig, dass der Streit über das polnische Gesetz über Arbeitslosenversicherung, der zur Zeit auf Antrag der deutschen Regierung auf Grund des Artikels 2 § 1 abs. 1 des Deutsch-Polnischen Abkommens über Oberschlesien vom 15. Mai 1922 vor der Gemischten Kommission für Oberschlesien schwebt, mit dem Abschluss des gegenwärtigen Abkommens erledigt wird. Sie werden nach Unterzeichnung dieses Abkommens ihre Staatsvertreter bei der Gemischten Kommission für Oberschlesien anweisen, dies dem Herrn Präsidenten der Gemischten Kommission für Oberschlesien in einem gemeinsamen Schriftsatz amtlich mitzuteilen.

Berlin, den 14. Juli 1927.

(—) *Dr. Georg Martius*

(—) *Dr. Bernhard Lebfeldt*

Powwzszv układ wraz z protokółem końcowym potwierdzam i ratyfikuję.

W Warszawie, dn. 20 października 1927 r.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej

Prezes Rady Ministrów:

(—) *J. Piłsudski*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *August Zaleski*

L. S.